

Méhészeti Közlöny

AZ ERDÉLYRÉSZI MÉHÉSZ-EGYLET SZAKKÖZLÖNYE.

MEGJELENIK MINDEN HÓ 1-ÉN.

Az erdélyrészi méhész egyesület tagjai tagsági díjuk fejében kapják. Tagsági díj: kőri tagsági díj egy évre 1 frt; rendes tagsági díj egy évre 2 frt. Mindennemű pénz küldemény Biró Gyula tanár egyl. pénztáros úrnak küldendő: Kolozsvár, Pusztá-utca 4. sz.

A lap szellemi részét érdeklő közlemények és reklamatiók a „Méhészeti Közlöny“ szerkesztőségéhez czimzendők: Kolozsvár, VI. ker. Fő-utca 29. sz.

Közleményeink utánnomása a forrás teljes és pontos megnevezése nélkül tilos.

A kéziratokat nem adjuk vissza.

Teendők a méhesben

szeptember hóban.

A legfőbb és legnehezebb munka, a betelelés, e hóban azért foganatosítandó, hogy az emberi észszel végzett rendezéssel elkövetett rendetlenséget a méh még ideje korán rendbe hozhassa.

A betelelés helyesen úgy eszközöltetik, hogy a felső keretsorban mulhatatlanul mézes lépek állítandók be, még pedig a lehetőségig teljesen fedettek. Ha azonban egy része ezeknek még nem volna befedve, akkor közbül a fedettek s elöl és hátul a kevésbé fedettek teendők.

Az alsó keretsorba a röplyuk mellé egy-két üres, ezek után a fiasításos s végül ismét üres keretekkel zárjuk be a sort, hogy felül, alól egytorma mennyiségű keret kell legyen, azt felesleges említenem.

Az üres lépek helyett olyanok is tehetők az alsó sorba, a melyekben még kevés méz is van.

A betelelt családot úgy kell összeszorítani, hogy az ablaknál lévő alsó kereten is látható legyen egy néhány méh, mert a kis szoba hamar fűtődik s a fűtést meleg lehelettel csinálja a méh, tehát mozgást kell végezzen, már pedig minél több mozgást végez, annál többet kell egyék, tehát hamar megtelik bélsárral s előbb-utóbb benn ronditván, tönkre teszi magamagát s az egész építményt.

Két évesnél idősebb anyával biró család, s olyan, a mely legalább 6 keretet teljesen be nem lep, teelőbe nem viendő.

A betelelés alkalmával a fekete, szük czellāju lépek, here- és hibás építmények, melyek eddig eltávolítva nem lettek, a teelés alkalmával kiküszöbölhetők.

Wieder József.

Hogyan értékesítsük legjobban mézünket?*

Sok panasz hallható a méhészkedő közönség részéről, hogy mézkészletükön nem birnak tuladni és ha kerül is vevő, az csak igen nyomott árak mellett hajlandó azt megvenni.

Ezen miseriákon segíteni óhajtván, alakult Budapesten az országos méhészeti egyesület kebeléből egy mézértékesítő bizottság, mely feladatává tette a méhészközönség termelvényeinek eladását közvetíteni a *legmagasabb árak mellett, díjtalanul*.

A bizottság működése a legvérmesebb reményeket is felülmutta, miután nagy mennyiségben sikerült méhtermékeket eladni, másrészt a hozzánk fordult tisztelt méhésztársakat, valamint a vevő kösönseget teljes mértékben kielégíteni.

Mint ezen mézértékesítő bizottság elnöke, de mint az Erdély-részi méhészegysület tiszteletbeli tagja, kötelességemmé teszi, hogy ezen fontos körülményre a tiszt. méhészközönség figyelmét felhívjam.

A bejelentési eljárás a következő:

A mézkészletből $\frac{1}{4}$ vagy $\frac{1}{2}$ kilónyi minta gyanánt küldendő fel a következő czim alatt: »Országos Mézértékesítő Bizottságnak« Budapest, IX. Köztelek; bejelentendő továbbá, hogy mennyi a mézkészlet és mely vasuti állomásra szállítja az eladó; szükség esetében küld a bizottság bádogedényeket (50 kilo ürtartalommal), melyekben a méz feladva lesz; a minta megvizsgálása után a bizottság gondnoka tudomására adja az illető termelőnek, mily ár mellett lehet mézét értékesíteni, ha ez árt elfogadja, azonnal feladja az árut, vagy szállító bődönyeket kér, melyek felhasználása mellett óhajta a mézet beküldeni, a méz ára a budapesti átvétel,

* Lapunk mindan olvasójának melegen ajánljuk e sorokban elmondottak mégszivlelését, mert a mézértékesítő bizottság igénybe vételével sok csalódástól s kártól óvják meg magukat, a mi kereskedőkkel szemben nagyon gyakran megtörtént és megtörténik.

Szerk.

illetve eladás után egy budapesti pénzüzet által termelő nevére postai uton be lesz küldve minden levonás nélkül.

Megjegyezni bátorkodom, hogy a beküldött méznek teljesen azonosnak kell lenni a beküldött mintával; romlott, hibás vagy hamisított árukat a bizottság nem értékesít, hanem beküldő rendelkezésére bocsátja, a mi igen természetes is.

Az elmúlt évben fizethettünk 32—36 frtot száz kilónként a termelőnek minőség szerint a szállítási költségeken kívül, persze Erdélyből, tekintve a távolságot, valamivel többre fognak rugni, de ezen körülmény nem tehet nagy differenciát.

Egész bizalommal forduljanak tiszt. méhésztársaim a bizottsághoz, biztosítom, teljes megelegedésükre fog szolgálni eljárásuk.

Kiváló tisztelettel

Kakucsai Liebner József.

A magyar méhészek II-ik országos kongresszusa.

A kongresszus idejéül szeptember 4—6 napjai tűzettek ki. És pedig 4-én, hétfőn lesz az ismerkedési estély és 5—6-án fognak az előadások és a versenyek megtartatni.

Minden jelentkező, a ki a tagsági díjat a magyar országos méhészeti egyesület pénztárába befizette, egy jelvényt és egy tagsági jegyet, részletes programot és egy belépti jegyet kap a kiállításához, mely a kongresszus egész tartamára, tehát 3 napon keresztül érvényes és tetszés szerint látogathatja vele a kiállítást. A belépti jegyért *a tagsági díjon kívül még 50 krajczár* fizetendő; a mi a rendes belépti díjjal szemben nagy kedvezmény, főként annak, a ki nem a kiállítás területén kíván étkezni és többször hagyja el napközben a kiállítást.

A kongresszus tagjai kedvezményes jeggyel utazhatnak, az utalványok szétküldése a tagsági jegyekkel egyidejűleg fog történni. Czészerű tehát a kongresszusi tagsági jegyet idejekorán megváltani.

Az elszállásolásról a szegedi rendező bizottság gondoskodik és minden állomáson lakás-irodát állít fel.

A lakás-árak a következők: Magán házakban a körúton belül 1 frt. A két körút között 80 kr. A körúton kívül 50 kr. (24 órai időtartamra 1 ágy). Csoportos elszállásolás: I. osztályu ellátás 50

kr. II oszt. ellátás 20 kr. Tisztogatás: czipő és ruha-tisztítás külön. Kefe, fésű, törülköző a csoportos elszállásolásnál nem adatik.

Élelmezés. Reggeli: pörkölt kenyérral 24 kr. Ebéd: gulyás leves, főzelék sült hussal, turós-tészta és kenyér 50 kr. Vacsora: sült vagy pörkölt, kenyérral 40 kr.

Mindennap d. u. 6 - 7-ig gazdasági előadások a kiállítás területén. A kiállítás reggel 8 órától este 6 óráig, maga a terület 12 óráig van nyitva s villámmal világítva. A gépkiallítás gépei és motorai d. e. 10—12-ig, d. u. 4—6-ig mozgásban, illetve munkában fognak bemutatattatni. Mindennap d. e. 11—1-ig és d. u. 4 - 6-ig térzene.

Kiállítási belépti díjak nem kongresszusi tagok részére. A megnyitás napján d. u. 2 óráig 50 kr. Délután s a többi napokon 25 kr, melybe a hidvám pénz is benne van. Beléptijegy sorsjeggyel együtt 40 kr. Idényjegy 1 frt 50 kr. (Magy. Méh. 99. No. 8.)

Melyik a legegyszerűbb kaptár?

Ézen kérdés hallható a méhészet terén működőktől és pedig úgy a kezdő, mint a haladott méhészekről. A legegyszerűbb kaptár legfőbb vágya minden méhésznek, mert természetesen hozzá gondolja, hogy a mézhozamnak és rajzásnak is megfelelőbb.

Ilyen létrehozásán ép úgy töri fejét minden méhészt, ép úgy, a minthogy a röpülést megtanulni iparkodnak az emberek többkevesebb sikerrel.

A kaptár egyszerűsítésére való törekvések iránt is a sok balsiker tette bizalmatlanná a közönséget, mert a nem czélszerűen berendezett kaptárnál nem volt sem kellő méhszaporulat, ennek következtében sem mézhozam, elmaradt a várt öröm és haszon.

Mai időben, a mikor a méhészet a régi tapasztalt méhészek irányadása folytán már oly magas fokra fejlődött, a mit a mostani nagyszerű eredmény azt eléggé fényesen bizonyítja. Éppen ezért ma már, mikor a legjobb Berleps állókaptár a hivatalos, a mikor a nagymester Dzirzon kettős vekvő kaptárja (Mayer-féle) kitünőnek és legeslegmegfelelőbbnek bizonyult, azt lehetne gondolni, hogy miután a műméhészet netovábbja már eléretett, szükségtelen minden további iparkodás újabb és újabb kaptár után kutatni. A kaptár tökéletesítést tehát nem kell tovább erőltetni, mert minnek

rontsuk a czélszerüt, minek többszörítsük a már úgyis sok és sokféle szerkeszetü és alaku kaptárok sokaságát, — és vele a méhészetnek egyöntetűségét bolygatni, de különösen kezdő méhésznek tájékozását, tapasztalatlanságánál fogva, megzavarni.

Nem is czélom zavart előidézni, hanem az eszmét, a mit egy kaptárnál alkalmaztam szellőztetni, s becses méhészeti lapunkban közölni, hogy szóljon hozzá más tapasztalt méhészt, s ha jónak bizonyult, úgy a kinek tetszik elfogadhatja, ha pedig nem czélszerű, akkor ejtsük el.

Előre bocsátom, hogy a kérdésben levő kaptárból már mult nyáron 11 darabot készíttettem s kipróbáltam, az eszme — szerény véleményem szerint — megfelelt, de különben szándékom ezen kaptárt a tervben levő szegedi méh-kiállításon is bemutatni és kiállítani.

Tárgyamra térve lássuk, hogy tulajdonképpen miben rejlik egyszerűségének előnye.

Kaptár, kaptár. Legyen az fekvő vagy álló, mindegyik, ha csak nem egészen tradva, úgy jó a jó méhésznél és ha jó a virány és időjárás, csak a dolog egyszerűsítés feletti módot ohajtom elmondani.

Tudjuk, hogy a mézhozam fokozása végett az anya kisebb térre való elzárása, a méhészet sark pontja. Az anyát kisebb helyre zárjuk, hogy a petezés nagyobb mézhozam végett korlátozva legyen; hogy a pete, a pergetendő mézzel össze ne keveredjék; hogy a rajzás esetleg megakadályoztassék.

Hogy ezen művelet eszközöltessék, az anyát a nép közül kifogjuk, és azt a Berleps hivatalos kaptárnál Liebner-Neiszer rendszer szerint felzárjuk a felső üregbe, és lesz ott fészek és lent mézür. Vagy a Dzirzon-Máyer kaptárnál szintén kifogjuk az anyát a fészekből és hátra zárjuk a kisebb térre, lesz hátul fészek, elől mézkamra. A czél mind a kétféle kaptárnál el van érve, az anya elvan zárva, a méhek tisztán mézelnek, a fiasítás korlátozva folytatódik, a raj a Hannemanrács miatt ki nem rajozhat. Ezen művelet a haszonméhészethez szükséges, de nem igen kellemes munka.

Minden kezdő méhésznek egyik legkellemesebb munkája az anya kikeresése, szép és kedves látvány a szép sárga anyát nézni, a mint az ott az udvarló méhei között petél. Kellemes dolog is

1—5—10—20 kaptárnál az anyát kikeresni, ha azt felakarjuk zárni, odahelyezni.

De az anyát 100—200 kaptárból kikeresni, elzárni, az már oly dolog, hogy — köszönöm szépen. — Különösen, ha az idő előhaladottságánál fogva, vagy más okok miatt, sietős volna az anya elzárás. Az anya elzárást próbáltam, sikerült is, de ez nagy méhészetben a legnehezebb munka, és tudom, hogy mivel nagyobb méhésznél az anyaelzárás a legnehezebb munka, az igen sok méhésznél elmaradna, mit nem is lehet csodálni.

Tudjuk, minő munka egy méhtől duzzadó kaptárból lépeket kiszedni; pláne ha kiskerktek, azokról az anyát kikeresni; a lépeket a lépbakra akasztani mind, mind, amíg végtére szerencsések vagyunk és megkapjuk az anyát. Sokszor keressük $\frac{1}{2}$, 1 óráig, de sokszor nem találódott, mert a sok méh közül az anyát kikeresni, jó szem, sok tapasztalat kell, sokszor benn a kaptár oldalán vesztegel, nem találjuk, így a sikertelenséget belátva össze vissza rakjuk a már felzúdult méh kereteket, zúzódik a letevés alkalmával a méhsokaság, de még a véletlen nem talált anyát is veszélyeztetjük, s így nem csináltunk semmit; de igenis, ha több kaptárnál megvolt akár sikerült akár nem sikerült anya találás, de igenis lerogyásig elfáradtunk, töröljük az izzadságot, nyomkodjuk a szűrés helyek sokaságát (kezdőnél*); iszunk vizet, hogy a dohány vagy szivarfüstől elbódult fej ismét kijózanodjék.

Azért is áll ama megjegyzésem, hogy kicsi méhállománynál az anyaelzárás kedves multság, de nagy méhészetnél? nem értem hogy győzik ezen munkát.

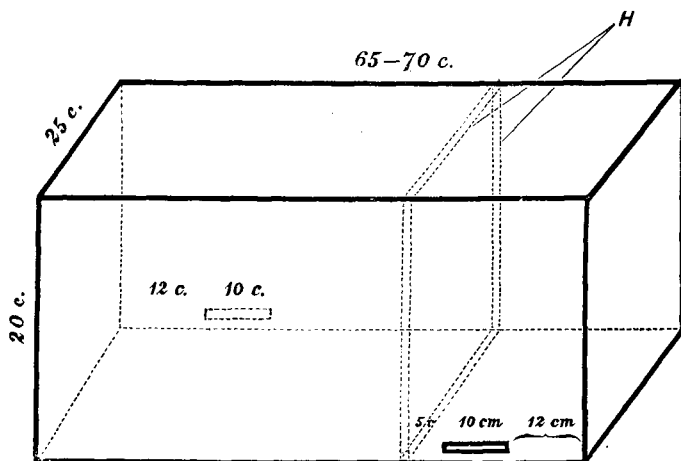
Nohát az én eszmém megvalósítása által, az anya kifogása teljesen elmarad, még a fészket sem kell bolygatni, még ki sem nyitni; 100—200 kaptár egy-két nap alatt mézüzemre berendezhető minden különös szűrés nélkül, fűtyölve, füstnélkül, okszerűen, véleményem szerint. Megvan a fészkek, mézkamra csak a Hannemann van köztük, és mindezen csodadolgót, egy rendes menőként kívül egy még alkalmazott méh menőke által érhetjük el. Ezen második menőke alkalmas helyen alkalmazva, ez az én eszmém.

Az én kaptárom *egyek fekvő kaptár*, mert csak egyes fekvő kaptárnál lehetséges az. Álló kaptárnál is lehetne, de bajos lenne,

*) Igen biz azt haladottnál is akárhányszor.

Szerk.

mert az álló kaptár nem alkalmas ezen művelethez. A kaptár hossza 65–70 cm., befelé 6 egész keret, fészekre 1 stabil keretben foglalt Hannemann, a kereten alól van még 5 mm. magas egész hosszúságban hagyva egy nyílás illetőleg átjáró, melyen át a fenékdeszkán járó méhek szívesen közlekednek, az anya pedig ritkán, vagy soha át nem megy, aztán jön a mézkamra, melyben van 9 esetleg 10 egész keret. A kaptár belső magassága 40 cm. Elöl hátul 1—1 ajtó és 1—1 ablak, tehát külön hozzáférhetni a mézkamrához is, fészekhez is, fala dupla, 8 cm. vastag; a mi melegség és hidegség ellen védi. Ez tehát olyan kaptár, melyen még semmi új nincs; de hol vannak a méhmenőkék?

22-ik ábra.

Bal felől, saroktól számítva 12 cm. befelé egy 10 cm. hosszú menőke, ez a fészekbe elől szolgál be; Jobb felől, a másik saroktól számítva 12 cm. befelé egy 10 cm. hosszú menőke, ez a mézkamrába szolgál hátul.

Ez a két ellentétes méhmenőke ellentétes sarkon ez új, mely az eszmém, melylyel következőleg kezeljük a kaptárt, úgy hogy az anyát akár ki, akár betelelésre, vagy akár mézhozam fokozása végett, ki keresni nem kell.

A mivelet pedig következőleg történik:

Ha az anya a fészekben kiteleltetett, az ő egész 6 keretén petézik ha jó időben szaporodik, helyszüke esetén, Hanemann

megett már lehet 1—3 egész keretet betölteni, tehát a helyet bővíteni. 1-ső kaptártól egész 2—300 kaptárig, — ez nem nagy dolog és más szerkezetű kaptárnál is megteendő. Ha egy pár nap múlva ez a hely is szűk és több keret beadása szükséges s különösen ha már a méz hordás közeledik még a többi tartaléklépet is beadjuk, — tehát a kaptár esetleg szinig lépes kerettel meg van töltve, — a mely dolgot 100 kaptárnál 1 napon könnyen keresztülvihetünk. Ha a kaptár telik, felemeljük a kaptárt megfordítjuk, úgy hogy a mézkamra fele előre, a fészek pedig hátra esik, de úgy kell a kaptárt ugyanazon helyre igazítani, hogy a menőke szintén a volt röpirányra kerüljön. A mézkamra menőkéjét megnyitjuk, a fészekét elzárjuk. A méhek ezen cserét észre sem veszik és bemennek mint hogyha mi sem történt volna.

Ime az anya el van zárva, ki nem mehet, kisebb helyre van szorítva. Az anyakeresés elmaradt.

Az eddig elmondottal tehát be van mutatva az én eszmém és évvel a tulajdonképeni célom befejeztetett, de még szándékom 1—2 ponttal a dolgot tovább fejtegetni.

A többi szerkezetű kaptároknál a vita, hogy a mézkamra lent vagy fent vagy oldalt legyen? Ezen kaptárnál a mézkamra elől van. A méh tele potrohával nem kénytelen a Hanemann rácson keresztül vergődni, a méh mézét, sok évi tapasztalatom folytán, elől is lerakja, de azért hogy ha esetleg a fészekbe is hátra viszi, az sem baj, jó időben megtelik az egész kaptár.

A többi kaptároknál az anya elzárás nélkül ki szökhet, de itt el van zárva, ha pedig már rajzásra készül, könnyen készíthetünk murajt.

Tudjuk, hogy a 6 keretes fészekben van. Kevés kereten könnyen feltaláljuk. Ha az megvan, 1 keretet anyástól beleteszek egy új kaptárba, melyhez még adok 3—4 egész üres lépkezetes keretet. Most kiszedem a törzskaptárból a kereteket egyenként mind és besöpöröm mind a méhet az új anyás kaptárba, ebben lesz most sok, igen sok méh, a törzskaptárba vissza rakom mind a leseprett fias és mézes keretet; lesz benne kevés, de igen kevés méh, de nemsokára munka folytán visszaröpülnek az öreg gyűjtő méhek, de egy-két nap múlva fiasítás is buvik és lesz hatalmas törzs, mely, miután még nincs petéző anya, hatalmasan mé-

zelni is fog, míg egyuttal a készített anyás múra, elég méhvel bírva, mert maradt elég fiatal méh vissza, szépen építeni, fiasítani és mézeleni fog, de ez évben már rajzani nem, ha esetleg mülépes keretet adunk, úgy még felesleget is ad.

A törzskaptár pedig, mely helyén marad, hogy anyátlan ne legyen, vagy hagyunk esetleges anyaházat, vagy adunk neki egyet, de csak pár nap múlva, mert különben kirágják, vagy neveltesünk vele egyet, csak hogy vigyázzunk, hogy 14 napra ki ne rajjzon.

A fészek menőkéjén át kiröpülve az anya megtermékenyülhet, tehát nem is szükséges más előkészület.

Múrajaimat így szoktam készíteni, ez legtermészetesebb és a rajlesés elmarad.

Megjegyzésem még, hogy miután a kaptárom 2 menőkével van ellátva, úgy 2 rajt lehet az üres kaptárba elhelyezni. és pedig úgy, ha a Hanemann-rács mellé egy oly nagyságu jól illő fél-czolos deszkát teszünk, hogy az jól zárjon, így aztán 2 menőkén elmentés irányban röpülve, 2 önálló raj lesz, mely esetleg őszig az egész kaptárt beépíti, a mikor ősszel egyik napon a törzseket megvizsgálva a szép anyát meghagyom, a másikat megölöm vagy másfelé alkalmazom, 24 óra múlva a válasz deszkát kiszedem és egyesítem a 2 törzset.

Tehát ezen kaptár még arra is jó, hogy 1 kaptárba 2 rajt, így tehát 50 új kaptárba 100 önálló rajt készíthetnek.

De ezen kaptárt nyílt méhesben is felállíthatjuk, de még főként stappelban a szabadban is, 2—2 kaptárt 1—1 tető alá, alapzatra. Én a stappelt jobban szeretem, mint a fülledt zárt méhest. Az én 116 Berlepsch, Keiser, Máyer kaptárain mind stappelben vannak. Télen nyáron kint állanak, dupla falazatuak és be vannak festve.

De még ezen kaptár vándorlásra is igen alkalmas, mivel egyes, tehát könnyebben szállítható.

Ime volt szerencsém az én kaptáromat írásban bemutatni, testben pedig szándéksom valamelyik kiállításon közszemlére, megbírálásra bocsátani.

Gebhardt Imre
evang. tanító.

Érdekes jelenség.

Folyó év május havában minden méhcsaládomnál, úgy a vessző kasokban, mint a kaptárokban az aljdeszkán félre takarítva aránylag sok, első pillanatra dűrván örölt só-külemével bíró törmeléket találtam a rendes hulladékkal keverve. A kaptárakból többször kisépertem, úgyszintén egy kas alól is, mindig megújult. Május vége felé lassanként aztán kimaradt, takarítás után többé nem mutatkozott. Azon kasok alól, melyekből nem söpörtem ki, a méhek később úgy látszik kihordották, mert lassanként apadt, végre eltűnt.

A por közelről megtekintve fénylő jegeczekből s jegecz-csoportokból állott. Górcső alatt phosphorsavas mészjegeczeknek ismerte fel Orient Gyula úr a kolozsvári tud. egyetemi vegyakisérleti állomás vegyésze*). Ugyancsak Orient úr volt szives a kérdéses por elemzését végezni. Megjegyzendő, hogy az elemzést nem tisztán a jegeczeken végezte, hanem a törmeléket magát elemezte, mert sok kristály töredék is volt a törmelékben. Ezért tüntetnek fel az elemzési eredmények oly sok szerves anyag tartalmat.

100 részben volt:

Nedvesség: 1·14%

Szervetlen sók: 3·41%

Nitrogén tartalmu szerves vegyületek: 93·45%

Az anorganicus sók főrészt a Calcium, Ferrum és $P_2 O_5$ képezi. És pedig a Phosphor Calciumphosphát alakjában kifejezedve.

De található ezen kívül csekélyebb percztuális százalékban Natriumot, Káliumot, Si O_2 (Kovasavat) sók alakjában.

Hogyan került ez a sok idegen anyag, melyeknek semmi köze a méhek háztartásához s éttrendéhez, a méhlokokba, a hol ily tömegesen kiküszöbölve jegeczek alakjában gyűlt össze a törmelékben?

Minden valószínűség szerint műtrágyából került ide. Ugyanis a méhesemmel szemben lévő domboldalon éppen ez időtájban szórta ki nagymennyiségű műtrágyát, és pedig — abnormison —

*) Orient Gyula úrnak e helyen is őszinte köszönettel adózunk fáradozásáért, melylyel ennek a — ezután a műtrágyák terjedésével valószínűleg gyakoribbá váló — jelenségnek a megmagyarázását lehetővé tette. Szerk.

szeles időben, úgy, hogy a műtrágya por lakásunkig, mely a szemben levő csekélyebb emelkedésű dombon van, elszállt.

Ugyanakkor azon a domboldalon nagyon sok *Taraxacum officinale* nyilott, melyből tömegesen hordották a méhek a hímport. de sok más mezei virág is nyílt a szántóföld táblák közötti réteken s az ugarokon. Valószínű tehát, hogy a virágokra jutott műtrágyából valók ezek az idegen anyagok. Sem az előtt, sem azóta többé a legcsekélyebb mértékben sem jelentkezett.

Bállint Sándor dr.

A szegedi országos mezőgazdasági kiállítás.

Oly nagy az érdeklődés a kiállítás iránt, hogy az igazgatóság indíttatva érezte magát az épületek kibővítése által az elkésett kiállítókat is lehetőleg figyelembe venni. Mivel azonban az épületek kibővítése jelentékeny költséggel jár, a pótbejelentések csakis *kivételes esetben*, a késedelem elfogadható indokolás és *kötszörös tárdíj fizetése mellett* fogad el.

* * *

A kiállítás fénypontját természetesen a gyűjteményes kiállítások fogják képezni. 56 kiállító jelentett be gyűjteményes kiállítást. Köztök az alföldi vármegyék gazdasági egyesületei, a nagy alföldi városok hatóságai, nagy uradalmak stb.

Ezek a gyűjteményes kiállítások nem cifraságukkal fognak feltűnni, hanem egyszerű tartalmasságukkal és be fogják mutatni az alföldi kisgazdának egyszerű, nagyrészt primitív gazdálkodása mellett a nagy uradalmaknak a kor színvonalán álló gazdálkodási rendszerét, ez által az összehasonlításnak és okulásnak mérhetetlen terét tárván föl. A gyűjteményes kiállítók különös sulyt fognak fektetni a maguk vidékének vagy gazdaságának különleges gazdasági ágazataira, a mi a kiállítás tanulságos voltát első sorban biztosítani fogja.

* * *

Érdekes és tanulságos különösen az alföldi földmives iskolai kiállítás, mely a földművelésügyi miniszter úr áldozatkészségéből külön pavillonban lesz berendezve.

* * *

A kiállításra szánt tárgyaknak augusztus 15-ig kell Szegedre érkezniök.

* * *

Az élő állatok kiállítására a bejelentések igen fényes eredményre zártak le. Bejelentett külföldi fajtájú és hazai fajtájú szarvasmarha 1300 drb, ló 317 drb, juh 284 drb, sertés 415 drb, baromfi 2000 drbon felül.

* * *

A kiállítás vigalmi bizottsága megtette már a szükséges lépéseket a kiállítási bál s ezt megelőzőleg egy díszelőadás rendezése érdekében. A bál előre láthatólag József királyi főherceg védnöksége alatt tartatik meg és pedig szeptember hó 3-án este 10 órakor, a díszszínelőadás után a Tisza-szálló dísztermében. A díszelőadást prologggal nyitják meg, melynek megírására a kiváló magyar költőt, Pósa Lajost kéri fel a bizottsági

* * *

Julius 5-én a földművelésügyi miniszter a komárommegyei méhészeti egyesület kiállítása költségeinek fedezésére 200 frtot adományozott.

* * *

A kiállítási tárgysorsjáték. A Gazdasági Egyesületek Országos Szövetsége a szegedi mezőgazdasági országos kiállítással kapcsolatosan a pénzügyminiszterium engedélyével tárgysorsjátékot is rendez, melynek tiszta jövedelme a *kiállítási alap javára fordítatik.*

Sorsjegyek bizományban a m. kir. államvasutak összes főnökségeinél, több helyi érdekű vasut állomás pénztárainál, a posta-hivataloknál, a magyarországi dohánybeváltó hivatalok, gyárak, kezelőségek és felügyelőségeknél stb. árusítatnak.

A huzás szept. 10-én történik két királyi közjegyző polilikai biztos, a kiállítási bizottság és a sorsjegyiroda kiküldöttei jelenlétében. A huzás eredménye a hírlapokban közzé fog tétetni és külön sorsolási jegyzéket is fognak kiadni.

Összesen 1006 nyeremény sorsoltatik ki, a nyeremények értékét a nyerő kívánatára 20% levonással pénzben is kiadja a sorsjegyiroda.

A nyereménytárgyak egytől-egyig a Szegeden kiállított tárgyakból vásároltatnak be.

Az első főnyereményt 50,000 korona értékben: 7 hektoliteres mezőgazdasági szeszgyár teljes berendezése, a nyerő kivánságára egy mintaszerűen berendezett tanyagazdasággal cseréli be a mezőgazdasági kiállítás igazgatósága. És egy sorsjegy ára 20 krajczár. (Bizony, a ki ezt a főnyereményt kapja, nem fog haragudni, még ha azt mondják is neki, hogy igazán ostoba szerencséje van. Ref.) (Kiállítási Lapok. 1899i No. 6.)

A szatmári méhészkör közgyűlése.

Az egy évvel ezelőtt, az erdélyrészi méhészegylet kiküldöttje Wieder József titkár által megalapított szatmári méhészkör első közgyűlését május 21-én Szatmáron tartotta meg.

A gyűlést Luby Géza, a kör elnöke, kinek a kör megalakulása és szép előhaladása köszönhető, igen szép beszéddel nyitotta meg, szívélyesen üdvözölve a kerület buzgó méhészeti szaktanárát Forgách Lajost, ki Aradról jött el, hogy jelen lehessen e gyűlésen, Bacskay Sámuel a csapi méhészkör elnökét, ki meghívására eljött, hogy meglássa mennyire haladt a csapi körtől elvált szatmári kör. A gyűlésen mintegy 45 tag jelent meg, a helybeli tanítóképezde növendékei is szép számmal voltak képviselve.

A gyűlés megnyitása után elhatároztatott, hogy a kör mint egy tag belép a szatmármegyei gazdasági egyesületbe, annak gyűlésein egy megbízott tagja által képviselteti magát.

A tagok által a kör javára adptt méhtörzsek Jánkról a jövő tavasszal Szatmárra mint központba fognak szállíttatni, az ott felállítandó méhesben fognak kezeltetni. Egyéb tárgyak elintézése után kimondatott, hogy a kör a szegedi kiállításon tagjai által részt fog venni.

A kör ügyei bevégezte után Brázay János mező-petrii róm. kath. lelkész tartotta felolvasását: a méheknek a méztérbe felbocsátásáról. Az okszerű méhészetben alapos ismeretet tanúsító felolvasást a közgyűlés nagy figyelemmel hallgatta. Végül örömet fejezte ki, hogy a kör oly szépen fejlődik.

Bacskay a méhekről olvasta fel az ókori népek ismeretét s a méhészet fejlődését ismertette a jelenkorig, mely után bemutatta a zárt méhes czélszerű ablakmintáját, bemutatta a műlép beragasz-

tását és viasznyom készítését. Ezután Forgách méh. szaktanár tartotta meg előadását.

A titkár jelentése szerint a körnek 56 tagja van, a gyűlésen is többen jelentkeztek tagokul

Az igen tanulságos gyűlés bevégezte után a Károlyi vendéglőben társas ebéd volt, melyen a szebbnél szebb köszöntők mondattak az elnökre, a kör előhaladására, Forgách szaktanárra stb.

Délután Szabó Balázs méhesében tartott Forgách szaktanár gyakorlati előadást, melyet az igen szép közönség nagy figyelemmel s élénk érdeklődéssel hallgatott meg. Ezután Bacskay gyakorlatilag mutatta be viasz kiválasztó prését. A praktikus szerkesztett gépezet általános feltűnést keltett, használhatósága kitűnő.

Az előadások 5 óra utánig tartottak, mely után mindenki egy szép és tanulságos gyűlésnek emlékével távozott haza.

A gyűlés ily szép sikere Luby Géza elnök páratlan ügyesretetének, érdekessége Forgách szaktanár nagy szakismeretet tanúsító előadásának köszönhető.

A komáromi méhészek III-ik vándorgyűlése.

A komáromi gazdasági egyesület méhészeti szakosztálya folyó évi június hó 30-án és július hó 1-én tartotta meg III. vándorgyűlését Kisbéren. Valóban meglepő az eredmény, melyet e kis egylet oly csekély anyagi támogatás mellett kifejt. Nagy erély, ügybuzgóság és kitartás jellemzik ennek vezérférfiait, kik nem riadnak vissza semmi nehézségtől, hogy a megye minden részében az okoszerű méhészetet elterjessék, de van is látszatja, mert nemcsak Komárommegye, hanem a távolabbi megyék méhészei is örömmel látogatják meg vándorgyűléseit, hogy méhészeti ismereteiket újabb felfedezések által gyarapíthassák. Méltán megérdemli e megye a »Méhész vármegye« nevet. Ha végig tekintünk a tagtársak során, látunk ott minden osztályt képviselve; egyben mindnyájan egyetértenek: hogy a méhészetet minél szélesebb körben megismertessék és terjessék.

A méhészeti szakosztály elnökségét Nsgs Baranyay Géza úr képviseli, kinek nagy és mintaszerű méhészete van Kurta-Keszin. Miután terjedelmes birtokai vannak s megyéjének pedig vezérférfiai közé tartozik, így alig rendelkezhetik egy kevés szabad idővel, és

azt is méhésztársai javáért hozza áldozatul, a mennyiben a szakosztályt nemes lelkesedéssel vezeti. Másik buzgó apostola a méhészetnek Lakatos Károly titkár úr, kinek méhészetében az árvíz már többször okozott nagy anyagi kárt, de ennek daczára nem csüggedt el, hanem szorgalommal és kitartással igyekezett azt ismét helyrehozni.

A komáromi vasuti állomásnál volt a méhészek gyülekezése. Ott voltak Baranyay Géza szakosztályi elnökön kívül még: Sárközy Aurél főispán, g. e. egyesületi elnök, Sándor Miklós tiszti főügyész, Sárkány Ferencz főkapitány, Valló János méhészeti vándortanár és vagy száz méhész, mindannyian méhészeti jelvényekkel dekorálva.

Egy óra alatt a vasdinyei megálló helyre érkeztünk, hol Hérics Márton ászári plebános úr szivélyes Isten hozottal fogadott bennünket. Ez alkalommal a gyárigazgató úr szivélyes kalauzolása mellett megtekintettük a fürdő-ászári keményítő és czukorszörp gyárat, melynek megtekintése után a már készen álló 25 uradalmi fogat röpitett bennünket Kisbérre. Bendl Gottfried kormányzó, Szeberényi Gusztáv intéző, Molnár Iván, Ghyczi István, Pál Béla és Horváth László gazdatiszt urak vezetés e mellett első sorban a 32 holdas állami faiskolatát tekintettük meg, mely mintaképen van kezelve. Megtekintettük ezután a bonyhádi, siementhali és e kettő keresztezéséből álló tehenészetet, valamint a tejfeldolgozást: mint a vaj- és sajtkészítést; a szeszőzdét és a gazdasági gépeket. Majd Pöschl Károly állami állatorvos úr vezetése mellett a szép és tiszta Berkschire fajokból álló hizó sertés állományt és a gulyát. Innét Felső-Vasdinyére érve, a hizó marha állományt és a sertés nyájakat szemléltük meg. Nehány percz alatt már a parragi pusztán voltunk, hol az uradalom magyar félvér tenyésztető 1-2-3 éves csikókból álló ménesen legeltettük szemünket.

A nemes vérű angol csikók után a nehézkes, de tehervonó képességük által kiváló ardenni lótenyésztés megismerése következett, mely utóbbi fajok, valamint az angol telivér tenyésztés is kiváló különlegessége a kisbéri méneshirtoknak. Majd a Batthány pusztára érve, a bonyhád-siementhali gulya és az anyakanczák megtekintése után Tóth Péter méneshirtészeti őrmester szép és rendes méhészetét néztük meg. Az eddig látottak és hallottak bámulást és csodálkozást keltettek mindnyájunkban, de most már jól esett,

hogy a méhek mellett mi is beszélhettünk, persze mindenki a saját tapasztalata mellett érvelt, de azt is megtanultuk, hogy ménes közelében is lehet veszély nélkül méheket tenyészteni, pedig ott mind igen drága csikók vannak.

E kis vitatkozás után gyors paripák által vont fogatokon Kisbér községbe értünk, hol mindenki sietett kijelölt szállására, hogy szives házigazdájának bemutatkozhassek. Az út porától megszabadulva, az uradalmi nagy vendéglő tágas termében találkoztunk, hol egész együttlétünk alatt fesztelen jókedv uralkodott. Felköszöntőkben sem volt hiány.

Másnap reggel Deseő Gyula őrnagy ménesparancsnok úr vette át a kalauz szerepet és bemutatta a törzs-ménest. Sorba vezettette elő a világhírű méneket. Láttuk itt a 70.000 frtéért vásárolt Ganachetól a 200.000 frtos Bonavistaig, a jelenkor legkiválóbb magyar futó lovait, mint: Primás, Gaga, Fenék stb. A telivér anyakanczák csikajukkal külön kis házakban vannak elszállásolva, roppant értéket képviselve.

Megemlítésre méltó itt még a díszkertészet, mely nagy szakértelemmel és izlésesen van elrendezve és egész bájolólag hat a szemlélőre.

Ezek után következett a komárommegyei méhészegylet III. vándorgyűlése, mely a kastély csarnokában tartatott meg.

Baranyay Géza úr elfoglalván elnöki székét, üdvözölte a majdnem kétszázra növekedett résztvevőket, külön is kiemelvén a vendégeket, ugymint: Sárközy Aurél főispánt, Bendl Gottfried uradalmi kormányzót, Deseő Gyula őrnagy ménesparancsnokot, a gazdasági és ménesintézeti tisztikart, majd élénk szavakban ecseteli a méh és a mezőgazdának egymáshoz viszonyát s ezzel a III-ik váudorgyűlést megnyitja. Gyönyörű beszédét hatalmas éljenzéssel köszönték meg a hallgatók.

Ezután Schultz Pál úr (Szöllös) lép az emelvényre s megtartja a »Méhészkedés sikertelenségének okai«-ról szóló előadását, melyhez Valló János kerületi méhésztanár úr a mézelő növények ültetése érdekében, majd Lakatos Károly titkár úr a méhek ápolása, főleg a kellő időbeni etetése és itatása érdekében szól; utána Mohácsy János úr (O-Szőny) »a szalma kasok előnye és hátránya a kaptár felett« című tételét olvassa fel. Saját nézete szerint főleg

a kiscgazdáknak a szalmakast ajánlja, de nem zárkózik el a kaptárrendszer elől sem s kifejti, hogy a kinek ideje engedi, az méhészkedjék kaptárookban.

Lakatos Károly úr elismeri a kasok mellett felhozott jó tulajdonokat, de mégis inkább a kaptárokat ajánlja, melyeknél a mézhozam jobban kihasználható, ezt meggyőző érvekkel indokolja. Hasonló értelemben szólottak még: Pásztor Imre, Valló János és Gutay János urak.

Felolvasó megjegyzi, hogy előadásának célja az volt, hogy a kiscgazdákat a méhészetnek megnyerje, kik a nagyobb tőke befektetésétől idegenkednek és csak kevés idő áll rendelkezésükre.

Ezután Moncz Gyula úr (Ács) előadása következett: »Hogyan kezdenék én méhészkedni« czimmel.

Különösen érdeklődtek iránta a kezdők, de szívesen hallgatta minden méhész, mert Moncz úr tapasztalatait a gyakorlat terén szerezte, kiterjeszkedvén minden csekélységre, azt bőven magyarázta. Hatalmas éljen jutalmazta előadását.

Most következett volna Herics Márton ászári plebános úr »A tanító és pap hivatása falun, tekintettel a méhészetre« czimű felolvasása, de ezen előadás az idő előrehaladottsága és a nagy tárgyhalmaz miatt elmaradt; azonban Scherlein János úr (Kéthely) soron kívül bemutatja »Majer«, illetőleg «Dathe«-féle kaptárát, mely röplyukszabályozóval van ellátva, ezen javítás igen elmés és a kik ilyen kaptárookban méhészkednek, elismerésüket fejezték e találmány felett. Ezen röplyuk-tolóka segélyével tetszés szerint rajoztathatunk a nélkül, hogy a kaptár belsejét megbolygattuk volna.

Ezután következett az ingyenes kaptárak és méhészeti eszközök kisorsolása, melyek mind jó, czélszerű és nélkülözhetetlen tárgyakkól állottak. A szerencse nagyrészen Kisbérnek kedvezett. Ezzel a vándorgyűlés tárgysorozata kimerítvén, az elnök a gyűlést bezárta.

Moncz Gyula úr most Ft Illényi József cz. kanonok úr méhesébe vezette az egybegyűlteket, hogy a méhekkal való bánásmódot gyakorlatilag is bemutassa, egy Berlepsch-féle kaptárt szét-szedvén, annak részeit a hallgatóknak alaposan megmagyarázta. Későre járván az idő, mindenki a vendéglőbe igyekezett.

A banketten sokan vettek részt Ászár és Kisbér közönségé

ből is, hol terített asztal és vidám zene mellett sok felköszöntő mondatott el. Első sorban Baranyay Géza úr emelt poharat, éltetvén Darányi Ignác földmivelésügyi m. kir. miniszter úr ő Nagyméltóságát, ki anyagi segélylyel lehetővé tette a vándorgyűlés ily nagymérvű megtarthatását. Éltette még Máдай Izidor miniszteri tanácsost és sárosi Saárossy Kapeller Ferencz miniszteri osztálytanácsost, mint a méhészet lelkes barátait, és mint méhészeti szakosztályunknak különös jóakaróit táviratilag üdvözölte. Pály Zsigmond úr az uradalmi kormányzóra és a méneparancsnokra emelte poharát, Lakatos Károly úr a helyi rendezőbizottságot, Mohácsi János úr a szolgálatkész és nagyon figyelmes uradalmi tisztikart, Herics Márton plebános úr pedig a vendégeket éltette. Szólottak még Csuthy Károly, Konkoly-Thege Lajos tőszolgabíró, Tárnok Gyula, Marhsa György urak stb.

Ebéd után Herics Márton plebános úr felszólította a vendégeket, hogy most már az ő községét és annak nevezetességeit is tekintsük meg. Rövid idő alatt az ászári faiskola-kertben vagyunk s onnét a róm. kath. népiskolába látogattunk el, mely maga érdemes arra, hogy Ászár községet bárki — de főleg tanító — felkeresse. Ilyen gazdagon felszerelt iskola nincsen nemcsak hazánkban, de Ausztriában sem. A legkitünőbb térképeken kívül a világ legszebb szemléleti ábrái Lipcséből vannak beszerezve. Gazdaságtanból a földnek, magvak gyűjteménye (Mauthner Ödön budapesti cég ajándéka). Természetrájk tanításához gyönyörű állat- és madárgyűjtemény (Keleti L. állatorvos ajándéka). Történelem tanításhoz régi pénzgyűjtemény. Régiségtár, egy része a Kelta korszakból. Ének tanuláshoz harmonium. Láttunk sok szép rajzokat, írásbeli dolgozatokat. A női kézi munka minden ágát, az egyzzerű foltozástól a legdivatosabb himzésig. Ha a tanulók ily szép eredményeket tudnak felmutatni, jele, hogy az iskola kitűnő tanerőkkel van ellátva.

Van ezen kívül az iskolának egy jó patronusa, ki a legnagyobb készséggel áldoz minden nemes czélra, ez: Eszterházy Miklós Móríc gróf Csákvár ura.

Itt született híres tragikánk: Jászai Mari, a nemzeti színház kitűnő tagja.

Ha körülnézünk Ászár községben és határában, a mi szép és

jó, mindenben ott látjuk a mozgató erőt, mely mint egy lélek minden belőle indul ki és minden reá vezethető vissza, ez a község nagyérdemü plebánosa ft. Herics Márton úr, ki a felekezeti türelmesség mintaképe, minden szép, nemes és jóért lelkesülő, áldozatkész s népének igazi lelkiatyja.

Ezután a csákvári uradalom 100 holdas minta szőlőtelepét tekintettük meg, hol Szabó Sándor uradalmi szőlőkezelő úr fogadott bennünket. Ismertette velünk a telepítés történetét. E sivar homokterület még néhány év előtt parlagon hevert, s ma már ontja a jó és nemes szőlőnedvet, melyet meg is izleltünk az uradalmi mintapinczében, hol gazdag uzsonna várt bennünket. A tüzes borok hamar megoldották a nyelveket s számos felköszöntő hangzott el. Baranyay Géza elnök úr a szives házi gazda Eszterházy Miklós Mórícz grófra emelte poharát. A szives vendéglátásért, valamint a tanulságos látni valókért mindnyájunk nevében köszönötünket táviratban fejezte ki

Esteledvén az idő, ezen örömteljes napok kedves emlékével távoztunk Ászárról, hálát és köszönetet mondva ő Nagyméltósága Darányi Ignác földmivelésügyi m. kir. miniszter úrnak, ki nemcsak az uradalom megtekintésére adta beleegyezését, de kedvezmények nyújtásával azt elő is segítette. Hálás köszönet Eszterházy Miklós Mórícz grófnak, Bendl Gottfried kormányzó és Deseő Gyula őrnagy parancsnok uraknak, Kisbér község vendégszerető lakosainak, főt. Herics Márton plebános, rendező bizottsági elnök úrnak és a bizottsági tagoknak fáradhatatlan buzgóságukért és szives látásukért.

Azon biztos tudatban széledtünk szét a szélrózsa minden irányában, hogy egy év múlva a megye másik részében ismét üdvözölhetjük egymást a IV. vándorgyűlésen.

Vác, 1899. jul. 13

Moinár Máté,
méhész.

A fajkiválasztás kérdése.

A mult évben a fajkiválasztás, a fajtisza nevelés kérdésének megoldása a svájcz méhészek legfőbb feladatává emeltetett. Mivel szerencsés megoldása a méhészetre rendkívül nagy horderejű lesz,

szükséges a kérdéshez több oldalról hozzá szólni. Főleg pedig más szempontból is megvilágítani a tárgyat, mint a Kramer úré, a »Rassenzucht« írójáé.

Ha valaki a régi methodus szerint éveken át űzött anyanevelést, az anyagot mindig gondosan választotta meg s a fiatal anyát »lege artis« tette be, s még sem volt meg a kívánt eredmény, vagyis aránylag nagy perczentje anyáknak nem volt kellő jóságu, utánna gondolva a dolgoknak, okvetetlenül arra a következtetésre kellett jutnia, hogy a sikertelenség főoka a herékben keresendő. Mert a jó fajú anyaméh nem kielégítő munkássága csakugyan függhet és függ is a rossz fajból származó herékkel való párosodástól. Ez a szempont lett az új fajkiválasztás alapja s Kramer úr fentemlitett brosürjében a herék nagy fontosságát kellően kiemeli s szigorú logikával bizonyítja be; hogy a here, mely hű örököse az anyaméh összes tulajdonságainak, a tervszerűen keresztül vitt fajtenyésztésben mily óriási fontossággal bír. A fiatal anyaméhnek kiválasztott herével való párosodása, a párosító állomások, az anyanevelő kaptárak stb. mind jól megokolt következményei ezen felfogásnak.

De lássuk, nincsenek-e más tényezők is, melyek a herekérédesen kívül a fajtenyésztésre befolyhatnak s a melyek úgy látszik eddigelő nem voltak kellően méltatva.

Ha Kramer úr elmélete a herék mérvadó fontosságától a fajtiszta tenyésztésben helyes, akkor ennek alapján régi ismert tényeket kell, hogy kifogastalanul magyarázhassunk meg s kell, hogy a méh-, illetve anyatenyésztés terén eddig tett tapasztalatok ezen elmélettel theoretikus magyarázatukat megtalálják.

De van itt egy kérdés, melyre nem tudok magamnak kielégítő feleletet találni. Ha a heréknek oly igen nagy fontossága van a fajtiszta-tenyésztésben, hogyan magyarázható számos méhcsalád megmaradása úgy jó, mint rossz minőségben, hosszabb időn át? Tehát az a tünemény, hogy ugyanazon család 10 s még több éven át is ugyanazon jó tulajdonsággal él tovább (lásd hasonló rovattunkban az idevágó följegyzést), vagy megfordítva (jóllehet ez utóbbi eset ritkábban fordul elő), mert az ilyennel hamar elbánik a méhész, sőt káros méhészkedésnél magától is tönkre megy. Minden méhészetben, a melyet nem »vezetnek jól« s hol az anyák

kicszerélése nem történik rendszeresen, hanem a természetnek bizonyos határig szabad befolyást engednek, mindig található többkevesebb család, melyről a tulajdonos azt mondja a kérdezőnek: »Ez mindig jó család volt.« De ezen jó családban az anya 10—12 év alatt 5—6-szor kicszerélődött s idegen (?) here 5—6 ízben érvényesíthette befolyását s a család mégis ugyanaz maradt. Vajjon a véletlen játéka ez csupán? Ha ez a jelenség nem volna oly gyakori, valóban a véletlennek tudhatnók be. Vagy talán a fiatal királynő ki tudja választani a sok közül a legkiválóbb és a hozzá egméltóbb herét? De ezt nem tehetjük fel. Vagy talán a here tulajdonságai nem mennek át az ivadékra? Ezt sem mondhatjuk, mert rég bebizonyított tény, hogy az anya és apa tulajdonságai öröklődnek. A »Rassenzucht« itt nem tud nekünk kellő felvilágosítást nyújtani s kényszerítve vagyunk azon következtetést vonni le, hogy a méheknél még egy erő működik, melynek tulajdonítandó bizonyos családok jellegének állandósága. De melyik ez a faktor?

Ez a fontos tényező a nép, a munkások serege, melyet különben is oly nagyra szoktunk becsülni. A munkás méhektől tügg az anya, a herék élete és halála, ők határozzák meg, hogy kell-e fiasítás vagy nem, rajozzanak-e vagy sem, 3 építményre van-e szükség vagy nincs? Az ilyen rendkívül mélyre ható befolyást gyakorló hatalmas elem, a tulajdonképen egyedül parancsoló hatalom a méhek társadalmában nem birna semmilyen befolyással az öröklés fontos kérdésében? Ez előre is valószínűtlen; s logikus ellentmondás volna tagadólag válaszolni. De ez a fontos tényező a Svájcban megindított új tenyésztési tervezetekben nincs kellően méltatva, jöllehet itt Svájcban már régóta el van ismerve s ez az elismerés Kramer úr »Rassenzucht«-jában is kifejezésre talál, habár csak a »*fiasítani szerető fajta*« megjelöléssel.

Régi jó tanács: Vedd a tenyészanyagot a legjobb családból s anyát a sokat fiasító családokkal neveltess. Kramer úr ugyan ezen elvet vallja. De mi köze van a jól fiasító fajtának az anyaneveléshez? Nagyon is sok köze van. A jól mézelő családok gyakran rossz szaporítók; az által tehát, hogy az anya jól fiasító családból vétetik, a jól mézelő fajtába beoltunk a fiasító hajlamból is.

Hogy magyarázzuk ezt a befolyást?

A méhtársadalomban jóllehet hímek és nöstények épugy vannak, mint a többi állatok között, de a nöstények kettős alakban — munkás és anyaméh — jelentkezik s e két utóbbi együtt tesz ki egy tökéletes nöstényt. Egyik-egyik magára semmi. Nem látszik-e már előre valószínűnek, hogy mindkét résznek van befolyása az utódok milyenségére s lehetetlen, hogy az anyaméh és herék minden legyenek, míg a munkások semmi. Teljesen bizonyossá válik előttünk az az állítás, ha a munkások helyzetét az anyához s jeleutóságüket mint dajkáknak és költő méheknek figyelembe vesszük.

Az anyát a munkások táplálják, a munkásoktól kap előzetesen emésztésen átment táplálékot, táppépet, chylust, mely rövidesen, közvetlenül felszívódhatik s az erős petéhezéshez az anyagot szolgáltatja, és képesíti, hogy naponta 3—4000 tojást is képes legyen tojni, melyek együttes súlya az anya testének kézszeres súlyával ér fel. A lerakott petéket a munkások melengetik — kiköltik — s a kikelt álczák az anyáéval azonos táppépet kapnak, tehát olyan táplálékot, mely közvetlen vérré alakulhat át. Az álczát tovább melengetik e táplálják, később megváltoztatott minőségével, mignem teljes fejlettségüket 21 nap alatt elérik.

A táplálás jelentősége a »Rassenzucht«-ban is meg van említve. Határozottan óvást emel a czukorkirálynők ellen, vagyis az olyan anyák ellen, melyek tenyésztésekor czukorral etették a népet; hasonlóképen kell őrizkedni anyaneveléskor a fenyőméztől. Mindkét anyag ugyanis nagyon csekély értékű tápanyag s a velők nevelt anyák nem lehetnek jók. Fényileg a táplálék az, a mi a megtermékenyített petéből anyát vagy munkást formál és pedig nemcsak szervezete különbözik az anyának a munkásétól, hanem egészen más karakter-tulajdonságai vannak, pl. a fényt kerüli, félénk, mindig búvik s igyekszik magát elrejtteni a kivett kereteken; nagyon ritkán röpül el a keretekről s általában a megtermékenyítés után többet futkároz, mintsem repül, nem védi magát, ha meg van támadva, csak a legutolsó esetben. (H. Spühler, Schweiz. Bienenzeitung 99. No. 3.)

(Folytatása köv.)

Tapasztalatok és megfigyelések a Zürich-tó szigetén Ufenaun felállított párosító állomásról.

1898-ban nyitották meg Zürich-tó Ufenaun szigetén a méhkirálynők számára a párosító állomást. Az első évtől — jóllehet anyatenyésztéssel évek óta foglalkozom — nem vártam sokat. — Május 10-én érkezett meg az első küldemény, hogy a gyönyörű szigeten tegye meg nászutját.

Durva deszkákból összerótt, széltől védett, verőfényes helyen felállított méhszinben 15 anyanevelő ládika volt elhelyezve 1-1 méternyire egymástól.

Felállítás után az elsőt kinyitom. Az idő hűvös, kevés méh jön ki. A legközelebbi napokban több helyről érkezett anyanevelő ládika benépesítve a legjobb állapotban, átlag alig 4-5 elhullott méhvel. Be van tehát bizonyítva, hogy ily módon hosszabb utra is jól lehet küldeni méheket.

Tanácsos jó nagy szálló deszkákat alkalmazni, különböző színre festve, mert megtörtént a közönséges berendezés mellett, hogy a hazatérő anya nem ismerte fel saját szekrényét s másba menve, ellenséges fogadtatásra talált, sőt le is ölték.

De a 29% méhanya-veszteség nemcsak ennek tulajdonítandó, hanem a hűvös időjárásnak, csaknem naponkénti erős záporosóvel, minek következtében a talaj mindig nedves, hideg volt oly annyira, hogy a méhek megdermedtek, nem is szólva a gyöngye királynőről és párjáról. Egy szép enyhe tavaszi napon délután 1 óra tájt erősen jártak a méhek. A heretenyésztő kaptárba mézes vizet fecskendettem be a méhmenőkén át, erre megindultak a herék s itt-ott ki is csalták az anyákat.

Több anyaméh heréktől s néhány munkástól körülveve, le- hullott a földre, egyet azonnal megláttam s felemelve a földről, herékkel és méhekkal együtt haladék nélkül haza röpült. Egy másikat csak estefelé találtam meg a kerítés mellett, az anya még mozgott, a herék már el voltak pusztulva, csupán a munkások röpködtek az anya körül. Papirdobozba szedve, a kemenczénél fölmelegítettem, néhány percz mulva teljesen magához tért s a szabadba bocsájtva, hazaröpült. Ez később »jó« lett, míg testvére, mely ugyanazon napon tette meg nászutját, »igen jó« lett. A hideg

nedves földön való hosszas fekvés bizonyosan maradandó behatással volt az anya gyöngye fiatal szervezetére.

Ha meleg napokon virágmézzel etetünk, ez nagyban fokozza az anyaméhnek kedvét a nászutra.

Igen czélszerűnek bizonyult az anyanevelőket valamivel magasabbra készíttetni, hogy felülről lehessen etetni s meleg takarót lehessen hűvös időben használni.

Tanácsos továbbá az anyanevelőket lehetőleg szabadon állítani fel, mert így sokkal könnyebb az ellenőrzés és könnyebb megfigyelni.

Tanácsos még az anyanevelőbe tett lépeket is jól megválogatni. Legalább $\frac{1}{4}$ részben mézet kell tartalmazniok s a méz körül elegendő méhkenyér legyen, különben a munkások hamar halálra dolgozzák magukat s az igen fiatal munkásokra kerül a sor, a minek rossz következményei nem fognak elmaradni. (Alf. Wegmann-Zollinger Schweizerische Bienenzeitung 99. No. 1.)

Irodalom.

A magyar kir. mezőgazdasági múzeum tájékoztató szakkatalogusa.

Ezen — két épület-tervrajzzal ellátott — füzet az 1897. szeptember hó 12-én megnyílt mezőgazdasági múzeum gyűjteménytárgyait osztályonkinti csoportosításban mutatja ki.

A m. kir. mezőgazdasági múzeumban kiállított tárgyak a következő osztályokba csoportosítva vannak beosztva:

Talaj és trágyaismeret.

Gazdasági növénytermelés. Növényekre hasznos és káros állatok.

Kertészet és gyümölcsészet.

Szőlőművelés és borászat.

Gazdasági állattenyésztés. (Szarvasmarhatenyésztés és tejgazdaság, ló-, sertés-, juhtenyésztés és gyapjuismeret.)

Baromfitenyésztés.

Méhészet.

Selyemtermelés.

Halászat.

Gazdasági gépek és eszközök.

Gazdasági s egyéb gazdaságra vonatkozó épületek.

Gazdasági műipar. (Cukor- és szeszgyártás, malomipar.)

Vizépítészet és kulturmérnökség.

Földműves nép házi ipara.

Mezőgazdasági statisztika és a jószágkezelésre vonatkozó adatok.

M. kir. állami birtokok.

Gazdaságtörténet és emléktárgyak.

Gazdasági szakoktatási tárgyak és tanszerek.

Erdészeti és vadászati tárgyak.

Társországok és külföld.

A múzeummal könyvtár van kapcsolatban, melyben főleg a mezőgazdaságra és a rá vonatkozó ismeretágak irodalma gyűjtetik egybe.

A múzeum gyarapítása érdekében kívánatos volna, ha mindazok, kiknek birtokában a hazai mezőgazdaságra vonatkozó könyvek, füzetek, újságok, folyóiratok s egyéb nyomtatványok, továbbá mezőgazdasági értékű kéziratok, oklevelek, régi számadások, térképek, tervrajzok, képek, fényképek, régi pecsétnyomók és pecsétek, érmek és egyéb emléktárgyak stb. vannak, azokat a múzeumnak — tekintettel a közérdekű célra — ajándékképen felajánlanák.

A vajdahunyadvári épület rozzantsága miatt lebontatván, a mezőgazdasági múzeumnak ezen épületben volt gyűjteménytárgyai az 1899. év tavaszán a Renaissance-épületbe helyeztettek át, mely alkalmossal a múzeum új rendezést nyert.

A halászati és az erdészeti gyűjteménytárgyak a jaáki templomban vannak elhelyezve.

A mezőgazdasági múzeum az érdeklődőknek szakkatalogusát díjmentesen megküldi.

Szemle.

¶ *Véd-törvény a méznek.* 1895 óta Németország magas védművel segíti a méhészet fejlődését. Most mozgalom indult meg, hogy a tiszta, természetes méz forgalomba hozása s eladása is törvénnyel legyen védve a hamisított méz ellen, amint van védve a természetes vaj a margarin ellen. A következő vagy ehhez hasonló törvény életbeléptetését akarják elérni:

1. §. Méz alatt a növényi nedvekből származó, viaszsejtekbe erakott természetes productuma a mézelő méhnek értetik.

Mézet eladni, mint lépes mézet, pergetett mézet, csemege-mézet, szürt mézet szabad.

2. §. Méz és összetételeinek neve alatt nem szabad áruba bocsájtani egyet sem azon termékekből, melyek más anyagból mézzel vagy méz nélkül mesterségesen állítatnak elő, valamint tiltva van a méhek azon váladékainak méz neve alatt való áruba bocsájtása, melyeket úgy nyernek, hogy a méheket cukorral vagy más mézpótszerekkel etetik.

3. §. A 2. §. ellen vétők, a mennyiben a büntetőtörvénykönyv vonatkozó §§. nem alkalmazhatók, 150 márka összegig terjedő pénzbüntetéssel sujthatók.

(Ennél erősebben csinálják Amerikában. És az a helyes. A csalókkal szemben soha sem lehet elég szigorú a törvény nemcsak gondolja a Yankee, hanem úgy is cselekszik. Lásd alább a Canadian »tisztaméz-törvény« fogalmazványát. Ref).

Az aláírás végett szétküldött körlevélből még néhány érdekes adatot közlünk itten, melyek, ha szépités nélkül valók, akkor csak elismerés illeti a német méhészeket és őszinte irigységgel gondolhatunk a német méhészek kellemes helyzetére, kik ily nagy produkálás mellett annyira nem képesek kielégíteni a rendkívül fokozott mérvű mézfogyasztást, hogy Németország sok métermáza mézet importál évente.

Igy pl. a körlevél szerint Németországban 1,964,726 méhcsalád volt 1892-ben. A mézhozam ennyi család után 20,000 tonna méz volt. Ezzel szemben csak Észak-Amerikában van *állítólag* (?) 2,400,000 méhcsalád, átlag 30,000 tonna mézhozammal.

Egész Európában 80,000 tonna mézet termelnek évente. Németország tehát az egésznek $\frac{1}{4}$ részét produkálja egymaga 14 millió márka értékben; ehhez jön még 4 millió értékű viasz. Számitásba veendő még az indirekt haszon, a mit a gyümölcs s takarmánymag stb termelésnek hoz a méhészet a virágok megtermékenyítésével.

• *A kanadai tisztaméz-törvény* (Canadian pure — honybill)
»A méznek minden néven nevezendő utáztatát tehát az ugynevezett »cukormézet« vagy más mézpótszert, melyet nádcukorból vagy más anyagból készítenek vagy gyártanak, tiltva van Kana-

dában készíteni, gyártani vagy eladásra kínálni. Csupán az a méz, a mit a méhek természetes forrásokból gyűjtenek, hozható mint méz forgalomba. A törvény ellen vétők 400 dollárnál nem több, de 100 dollárnál nem kevesebb pénzbüntetéssel sújtatnak. Felhajtatlanság esetében 12 hónapnál nem több, de 3 hónapnál nem kevesebb bebörtönözéssel büntetnek. Ez a törvény azonban nem tiltja és nem is szabad így értelmezni, hogy a méheknek táplálék gyanánt cukor bármilyen alakban ne volna adható. (Gleanings. 99. No. 9.)

● *A méz.* A *Sillon Romand* gazdasági lap írja: L. C. orvosi lapban az olvasható, hogy a méz vajjas kenyérral teljesen helyettesíti a csukamájolaját. Ez az újdonság mindenesetre kedves lesz mindazoknak, a kik ezt a kevéssé izletes olajat nem szeretik

Az bizonyos, hogy az ipari *virágmézet* nem becsülik ma sem valódi értéke szerint. A májbetegségekben laxatív, a szegényvérűeknek erősítő szer, bronchitisban, rheumában szenvedőknél a gyógyteát mézzel édesítve a hatás előnyösebb s fokozottabb. Álmatlanság ellen az esteli kávé mézzel fogyasztva igen jó hatása. (Revue Internat. d' Apicult. 99. No 4.)

> *Most jelent meg:* A. v. Berlepsch Bienenzucht nach ihren jetzigen rationellen standpunkt. cz. munka G. Lehren átdolgozásában a 4-ik kiadásban. A fenti lap referatora midőn ajánlja e kis munkát, a következő figyelemre méltó megjegyzést teszi: A következő pontban azonban nem érthetünk egyet a szerzőkkel: *A kísérlet bebizonyította, hogy a népesség jobban fejlődik s jobb eredményt ér el a szűk, mint a tágas kaptárban. Ezért sok méhész, a haladás és az egyesülés barátai, kaptáraikat 23 cm. szélességben készítik.* »Szerintünk — mondja U. G. referens — ez minden valami egyéb, csak épen haladás nem. Több éven át volt ilyen szűk kaptárunk a Dadant-féle mellett, melynek bősége kétszerte több s így tudjuk, mire becsüljük. Az ilyen szűk kaptárba helyezett nép hasonló azon emberhez, kinek melle vasmellénybe van szorítva s nem engedi a tüdőknak a kellő módon való kitágulást, a szabadon lélegzést.« (Revue Internat. d'Apicult. 99. No. 4.)

|| *Összeszállt* rajokat Belgiumban ujabban a következő módon válasszák el. Mintegy 4 decimeter hosszú ládát készítenek,

melynek magassága is ugyanannyi s kettős feneké van. Az alsó deszkából van a felső 2—3 cm.-rel magasabban anyarácscsából készült. A két fenék közé alólról karbolsavba vagy más a méheknek nem tetsző szagu folyadékba mártott rongyot tesznek. A láda oldalain s fedelén anyarácscsal elzárt ablakok vannak. A bűzös levegőjü ládába öntött rajcsomó csakhamar felbomlik, a méhek menekülnek az anyarácsokon ki s rövid időn megint ott gyűl össze a raj, a hol előbb csüngött. A fogva maradt anyákat kiszedik, a legszebbeket kalitba zárják, hogy velök annyi rajat készítsen, a mennyit akar a méhész. (Prakt. Wegw. aus Würzburg. 99. No. 24.)

● *A billegény és a méhek*, Benoit úr méhesében a többi között volt egy üres szalmakas felforditva s a fedőtölcsér bele téve, szintén felforditva. Egy pár kis füst farku billegény a kasfedőben ütötte fel tanyáját. Többször pontosan megfigyelte, mikor az öregek a fiatalokat etették, hogy vajjon méh van-e a kicsinyeknek nyújtott bogarak között. Egyetlen alkalommal sem látott megölt méhet a hazavitt zsákmány között. De igen nagyon sok alkalommal fülbemászt, ezt a némely vidéken oly veszedelmes ellenségét a méheseknek. Megfigyeléseit egész közelről tehette, mert a kedves kis madárkák annyira hozzá szoktak, hogy egész közel mehetett a fészekhez s az öregek még sem röpültek el. (Le Rucher Belge. 99. No. 6.)

* * *A méhészet Új-Zélandban.* Ez a szigetcsoport közel 4900 □ lieu (1 lieu körül-belől 4 kilométer) kiterjedésü, egész hosszában hegyláncz vonul végig rajta, mely helyenként 4000 méternyire is emelkedik a tenger szine fölé, bőséges forrásnak adván életet. Az időjárás nagyon jó, kellemes. Télen juniustól augusztusig gyöngye fagyok járnak. A téli középhőmérsék 5° R., a nyári 14° R. — A Langstroth-féle kaptár van leginkább elterjedve. 200—300 családot tart egy-egy méhész. A vándorméhészetet sikerrel üzik. A téli eleség családonként rendszeren 10 font (1 font körül-belől 1/2 kg.). Eleinte tiszta olasz méhet tenyésztettek, de a vérhas és később a fiasításrothadás megtizedelték s most a sziléziai bevándorlóktól importált karnioliai faj terjedt el részben tisztán, részben keresztezve. Az ország nagyon jó méhtenyésztésre. Jó években 140—150 font mézet gyűjtenek kaptáronként. A tavaszi első méhlegelőt a narancsvirág szolgáltatja. Aztán jön az ákácsvirág, melynek

mézét sokra becsülik, mivel a minden mézfajtában benne levő Eucalyptus méz erős s nem épen kellemes aromája ebben legkevésbé érzik. A méhészeti egyesületek mindent elkövetnek, hogy a mézet értékesítsék. A tekintélyes fogyasztás daczára sok marad kivitelre is. A kormány mindenben segítségére van a méhészek export törekvéseinek. Jutalmat is biztosít az exportálóknak. De eddigelő kevés eredménnyel, mert az idevaló méz erős Eucalyptus zamatját a mézkedvelők nem igen tudják megszokni. (Le Rucher Belge. 99 No. 3)

+ *A cukor és a méz tápláló értéke.* A mézet mint édességet tekintve is a cukor fölött az a fölénye van, hogy számtalan virág essenciája van benne. Az összes lapokat bejárta annak az értékes kísérletnek hire, a melyet a mult év őszén a nagy hadgyakorlatok alkalmával tettek Németországban, kipróbálandó a cukor tonikus hatását. A kísérletek eredménye az volt, hogy a cukrot rendes adagokban élvező katonák testsulya jobban gyarapodott, mint a többieké s az egész kísérleti idő alatt élénkebbek voltak s jobban bírták magokat, mint azok, kik cukrot nem ettek. Menetelés közben egy darabka cukor enyhíti a szomjuságot, mérsékli az éhséget. A fáradságot és meleget könnyebb cukorevés mellett tűrni. Leistendorfer doktor, ki ezen kísérleteket vezette, ajánlja, hogy a cukrot a katonaság élelmezésébe 3-féle módon kellene bevezetni. 1. mint a napi élelem (menázi) javítási pótléka; 2. mint állandó alkatrésze a tartalék tápanyagoknak s víznek s rendes adagolása a kórházakban stb.; 3. mint pótlék gyakorlatok alkalmával a katonák erősítésére s erők konserválására. A *Revue Scientifique*, mely Leistendorfer eredményeit közli, hozzá teszi, hogy a cukor egészen jól helyettesitheti a bort és pálinkát ilyen körülmények között, mert a cukor csakugyan ép oly élénkítőleg hat a szervezetre, mint az alkohol, de minden rossz utóhatás nélkül. Továbbá tény, hogy elsőrendű izomtáplálék, a fáradság elődázása s csökkentése által. Paul Delovie de Tongres doktor ezt írja: »A cukortól a mézig a távolság minimális, az előbbi kísérletek épúgy elhatározóan érvényesek a cukorra, mint a mézre. (Le Rucher Belge. 99. No. 3).»

Vegyesek.

□ *A méz jegecedése.* Kísérletek bizonyítják, hogy az új építményből való méz, még ha be volt is pecsételve, nagyon hosszú ideig folyékony marad. Ellenben idős lépből, a melyben már többször fiasítottak, pergetett méz, még ha nem volt is bepecsételve, hamar jegecedik. (Prakt. Wegw. 99. No. 14.)

+ *Csak hidegvér.* A Rudolfstadtban tartott méhészugyűlésen tárgyalták a következő érdekes esetet. A méhes előtt fedetlen fővel állott egy 10 éves fucska, midőn egy raj jött ki. Néhány ide-oda keringés után az anya a fiu fejére szállott. Természetesen azonnal követték a méhek ezrei. »Ne mozdnlj Jancsika — mondá apja a gyermeknek, ki már többször segédkezett rajfogásnál — hunyd be a szemedet, csukd be a szádat, mindjárt befogom a rajt.« Vizet töltött a gyermek fejére s kissé meghajtva, egy tollseprővel az egész veszedelmes társaságot belesöpörte az alátartott szalma kasba. A fucska egyetlen szurást sem kapott. (Freyhoff. Prakt. Wegw. 99. No. 14.)

⊥ *Szép jutalom.* A tőlem kitűzött 50 márka jutalmat a Salzburgban kiállított legszebb s legjobb keretes méz díjazására — Balla Kálmán úr Búd-Szt-Mihály -- nyerte el. Bukow. — Otto Schulz.

⊗ *Mézboxesek.* Nagyobb városokban, üdülő helyeken, fürdőkben a lépes méz gyakran keresett áru, jobban kél, mint a pergetett méz. A méhész ilyen helyeken igen jól értékesítheti lépés-mézét. Mivel a nagy keretekkel a lépes méz szállítás közben könnyen romlik el, s nem is kél úgy mint a kis keretekben, tehát kis keretekben kell a lépes mézet termelni. A hol nem mindjárt az üveg boxesbe építtetnek, ott faboxeseket is szoktak használni — vagyis 4 kis keretet tesznek be egy nagyba. — Mindenik kiskeretbe fehér viaszból készült lépkedést kell bele ragasztani és csak nagyon jó hordás idején kell a fészekbe hátul vagy a méz-kamrába beakasztani. (Prakt. Wegw. Würzburg 99. No. 20.)

Tartalom: Teendők a méhesben szeptember hóban. *Wieder József.* — Hogyan értékesítsük legjobban mézünket? *Kakucsí Liebner József.* — A magyar méhészek II. országos kongresszusa. — Melyik a legegyszerűbb kaptár? *Gebhardt Imre.* — Érdskes jelenség. *Bálint Sándor dr.* — A szegedi orsz. mezőgazdasági kiállítás. — A szatmári méhészkör közgyűlése. — A komáromi méhészek III-ik vándorgyűlése. *Molnár Máté.* — A fajkiválasztás kérdése. — Tapasztalatok és megfigyelések a Zürich-tó szigetén Ufenaun felállított párosító állomásról. — Irodalom. — Szemle. — Vegyesek. — Hirdetések.

Felelős szerkesztő: **Dr. Bálint Sándor.**

Albert Balázs és fia Csik-Szereda.

Műllep felelősség mellett tiszta viaszból 3 $\frac{1}{2}$ kilogr. vételnél bérmentve 7 frt 30 krajczár utánvétellel 6 krajczárral több.

6—x

A méz használata a háztartásban czimü érdekes és hasznos füzetkét számos recipével, (mézes sütemények és mézes italok készítése) **Válaszos** levelező-lapon beküldött kérésre ingyen és bérment küldi meg a **Praktischer Wegweiser** kiadóhivatala Würzburgban (Bajorország).
(5—8.)

Méhészeti eszközök és műllep

egyetlen raktára Kolozsvárt

8—12

SZEGEDI ZOLTÁN

vaskereskedésében,

(Híd-utca, posta mellett.)

Továbbá rúdvas, vasárú, épület- és butorvasalások, szerszámok, konyhaberendezési és háztartási cikkek, valamint gazdasági eszközök raktára. Jutányos árak!!

Megrendeléseknél kérjük a Méhészeti Közlönyre hivatkozni.

ALAPÍTTATOTT 1883.

TELEPHON 104.

Gíró-számla az osztrák-magyar banknál.

ASZFALT- és CEMENT-IPARVÁLLALAT

POLLÁK SAMU

KOLOZSVÁRT,

Kőfalsori Szappan-utca 4. szám, saját ház.

Elvállal jótállás és legjutányosabb árak mellett: nedves lakások, pinczehelyiségek stb. gyökeres szárazzá tételét, új építkezéseknél az alapfalaknak aszfaltréteggel bevonását Továbbá kapubejáratok, folyosók, terasseok stb.-nek a legjobb minőségű természetes aszfalttal való burkolását.

Állandóan készít: sima cement és mozaik-lapokat, cs. és kir. szab. hornyolt cement-fedél lapokat, különféle szín és nagyságban, továbbá legujabb díszbe berakott mintájú sajtolt cementlapokat, melyeknek szintmintája 200,000 kilogr. nyomás alatt lesz a cementrétegbe sajtolva, azért elpusztíthatatlan tartósságu és a legváltozatosabb modern színekben, anyag és keramitutánzatban olcsón előállítható, továbbá Zisseler rendszerű szabadalmazott sodrony-betétű betoncsöveket csatornázás és áttereszekhez, nemkülönben szabadalmazott teljesen tűzbiztos gypszablákat beton-fedlapok, lábazati lemezek, lépcsőfokok és Jászlatokat stb. stb.

Ajánlkozik : járdák, szűkökutat és más betonirozások, valamint granitto-terazzó készítésére.

Raktáron tart: TŰZMENTES ASZFALT-TETŐPÉP, aszfalt elszigetelő-lemez, színes aszfaltmáz, carbolineum és mikotánatont (gomba-irtásra). Portland- és román-cementet vagonszámra és mázsánsként. Elfogad megrendeléseket: aszfalt-tetőpép és facement-befedések, Mettlachi lapok, díszes faburkolatok (tucko-Lustro- és Stuckmarmór) cs. és kir. szab. saját módszerű aszfalt-parquette-ára, valamint minden e 8-12 szakba tartozó munkálatokra.

Költségvetés ingyen és bérmentve.

Nyomatott Gámán J. örökösénél Kolozsvárt. (Belközéputca 2.)